

AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO IR LABANORO REGIONINIO PARKO DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS DĖL DALIES BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIOS TERITORIJOS LABANORO REGIONINIO PARKO VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO

2024 m. kovo d. Nr.
Palūšė

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2023 m. gegužės 25 d. įsakymo Nr. D1-164/IV-463 “Dėl Saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 6 sk., 32 p.,

1. T v i r t i n u Dalies buveinių apsaugai svarbios teritorijos Labanoro regioninio parko veiksmų planą (pridedama).
2. P a v e d u vyriausiajai specialistei Jūratei Gimževskienei su šiuo įsakymu supažindinti darbuotojus per DBSIS .

Direktorius

Gedas Kukanauskas

PATVIRTINTA

Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direktoriaus 2024 m. kovo d. įsakymu Nr.

DALIES BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIOS TERITORIJOS LABANORO REGIONINIO PARKO VEIKSMŲ PLANAS

I. ĮVADINĖ DALIS

1. Bendra informacija apie teritoriją.

Veiksmų planas parengtas daliai vietovės Labanoro regioninis parkas (Labanoro upės slėnio ir Laukagalio pelkės), atitinkančios gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus (toliau – BAST) ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos (toliau – PAST) – Labanoro giria. BAST teritorijos plotas – 55317 ha, tvarkomos teritorijos plotas – 30 ha.

Teritorija kuriai parengtas veiksmų planas yra rytinėje Lietuvos dalyje, Švenčionių, Molėtų ir Utenos regionuose. Teritorija yra Labanoro regioniniame parke. Tai didžiausias Lietuvoje regioninis parkas, išsiskiriantis kraštovaizdžių įvairove, turtinga augalija ir gyvūnija. Didžiausią parko dalį užima miškai (80 proc.), daugiausia pušynai. Ežerai užima 14 proc. parko teritorijos. Saugomas ištisas aukštapelkių ir paežerinių žemapelkių kompleksas – Kanio raistas ir daugybė didesnių bei mažesnių pelkūčių. Čia esančiame Girutiškio gamtiniame rezervate tyvuliuoja ežerų veidrodžiais spindinti Beržaloto aukštapelkė.

Teritorija užima dalį Labanoro regioninio parko BAST (LTMOL0010), kuri įtraukta į Vietovių atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210 „Dėl Vietovių atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos Komisijai, patvirtinimo“ siekiant išsaugoti: 3130 Mažai mineralizuoti ežerai su būdmainių augalų bendrijomis, 3140 Ežerai su menturdumblių bendrijomis, 3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su plūdžių arba aštrių bendrijomis, 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai, 3260 Upių sraunumos su kurklių bendrijomis, 6230 Rūšių turtingi briedgaurnai, 6410 Melvenynai, 6450 Aliuvinės pievos, 6510 Šienaujamos mezofitų pievos, 7110 Aktyvios aukštapelkės, 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės, 7210 Žemapelkės su šakotąja ratainyte, 7230 Šarmingos žemapelkės, 9010 Vakarų taiga, 9050 Žolių turtingi eglynai, 9080 Pelkėti lapuočių miškai, 91D0 Pelkiniai miškai. Auksuotoji šaškytė, Didysis auksinukas, Dvijuostė nendriadusė, Dvilapis purvuolis, Mažoji nėgė, Ovalioji geldutė, Paprastasis kirtiklis, Pelkinė uolaskėlė, Plačioji dusia, Pleištinė skėtė, Plikažiedis linlapis, Raudonpilvė kūmutė, Skiauterėtasis tritonas, Šarvuotoji skėtė, Šneiderio kirmvabalys, Ūdra, Vėjalandė šilagėlė, Vijūnas, Žvilgančioji riestūnė“.

Teritorija užima dalį Labanoro girios PAST (LTSVEB002), kuri įtraukta į Paukščių apsaugai svarbių teritorijų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. D1-281 „Dėl Paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“ siekiant išsaugoti: juodakakliai narai (*Gavia arctica*), vapsvaėdžiai (*Pernis apivorus*), juodieji pesliai (*Milvus migrans*), žuvininkai (*Pandion haliaetus*), kurtiniai (*Tetrao urogallus*), jerubės (*Bonasa bonasia*), gervės (*Grus grus*), tikučiai (*Tringa glareola*), lututės (*Aegolius funereus*), žvirblinės pelėdos (*Glaucidium passerinum*), lėliai (*Caprimulgus europaeus*), žalvarniai (*Coracias garrulus*), juodosios meletos (*Dryocopus martius*), tripirščiai geniai (*Picoides tridactylus*), ligutės (*Lullula arborea*).

Labanoro upės slėnis yra Vilniaus apskrityje, Švenčionių rajono savivaldybės Labanoro seniūnijoje. Teritorija apima šio parko Padumblės botaninio-zoologinio draustinio dalį ir miškų ūkio zonos dalį. Ši paupinė pelkė išsidėsčiusi Aukštaičių aukštumos rytiniame pakrastyje, Molėtų – Labanoro fiziniame – geografiniame mikrorajone. Labanoro upės slėnio vakarine dalimi teka

Labanoro, dar kitaip vadinamas Dumblys, upelis. Labanoras (Dumblys) – gausiai meandruojantis natūralų tėkmės pobūdį išlaikęs upelis, kurio vaga daug kur gausiai prižėlusai vandens augalų.

Reguliariai užliejamose slėnio vietose plyti dideli aliuvinių pievų plotai, šaltiniuotos žemapelkės ir tarpinių pelkių ploteliai. Aukštesnėse slėnio dalyse auga jauni pelkiniai arba mišrūs mezofiliniai miškai.

Labanoro upės slėnyje yra Rūdupio ir Padumblys kaimai. Už 0,5 km nuo pietinės teritorijos ribos ant šiaurinės Peršokšnų ežero pakrantės išsidėstęs Budrių kaimas. Už 2,3 km į šiaurės vakarus nuo Teritorijos yra nedidelis Paminėlės kaimas. Ant šiaurinės ribos išsidėstęs Intyklės kaimas. Už pusės kilometro nuo rytinės teritorijos ribos ant Šiekščio ežero pakrantės išsikūręs Pašekščio kaimas.

Laukagalio pelkė yra Vilniaus apskrityje, Švenčionių rajono savivaldybės Labanoro seniūnijos teritorijoje. Labanoro miestelis yra vos už 0,5 km į šiaurę nuo pelkės. Apie pelkę 2 km spinduliu yra išsidėstę nemažai kaimų: Šipiniškis, Laukagalys į šiaurę, Šlapimas – į rytus, Paminėlė, Varakaliai – į pietus. Laukagalio pelkė yra didesnės vietovės, atitinkančios BAST atrankos kriterijus, dalis. Laukagalio pelkės teritorija saugoma kaip Labanoro regioninio parko Laukagalio telmologinis draustinis.

II. PAGRINDŽIAMOJI DALIS.

2. Gamtosaugos ir paveldosaugos problemų aprašymas.

Dėl natūralios augalijos sukcesijos Europos Bendrijos svarbos natūralių gamtinių buveinių, 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės, 7230 Šarmingos žemapelkės, būklė blogėja dėl apaugimo sumedėjusios augalijos atžalomis ir nendrėmis, todėl jų plotai palaipsniui mažėja. Taip pat blogėja ir buveinėse aptinkamos dvilapio purvuolio, žvilgančiosios riestūnės, pelkinės uolaskėlės, auksuotosios šaškytės radimvietės.

Europos Bendrijos svarbos natūralių gamtinių buveinių ir rūšių buveinių geros būklės atkūrimo ir išsaugojimo tikslais reikalingos aktyvios tvarkymo priemonės: šalinti plintančias sumedėjusios augalijos atžalas ir nendres. Būtinai reguliarius šienavimas dėl atvirų buveinių plotų palaikymo.

Informacijos apie teritorijoje esančias nekilnojamo kultūros paveldo vertybės nėra.

2.1. Veiksmų plano tikslai ir uždaviniai.

2.1.1. Veiksmų plano tikslas – palaikyti palankią Europos Bendrijos svarbos buveinių apsaugos būklę Labanoro upės slėnyje: pasiekti buveinės susiformavimą 7140b Tarpinės pelkės ir liūnai ne mažesniame kaip 1,23 ha plote; atkurti palankią apsaugos būklę buveinei 7140b Tarpinės pelkės ir liūnai ne mažesniame kaip 0,9 ha plote; pasiekti buveinės susiformavimą 7160c Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės ne mažesniame kaip 1, 77 ha plote; atkurti palankią apsaugos būklę buveinei 7160c Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės ne mažesniame kaip 7, 28 ha plote, atkurti palankią apsaugos būklę buveinei 7230 Šarmingos žemapelkės ne mažesniame kaip 13,11 ha plote; atkurti palankią apsaugos būklę žvilgančiosios riestūnės buveinei ne mažesniame kaip 15, 85 ha plote, kuriame reguliariai aptinkami žvilgančiosios riestūnės individai; atkurti palankią apsaugos būklę dvilapio purvuolio buveinei ne mažesniame kaip 12, 71 ha plote, kuriame reguliariai aptinkami dvilapio purvuolio individai; atkurti palankią būklę pelkinei uolaskėlei buveinei ne mažesniame kaip 1,72 ha plote, kuriame reguliariai aptinkami pelkinės uolaskėlės individai. Palaikyti palankią Europos Bendrijos svarbos buveinių apsaugos būklę Laukagalio pelkėje: atkurti palankią apsaugos būklę buveinei 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai ne

mažesniame kaip 0,83 ha plote; atkurti palankią apsaugos būklę buveinei 7230 Šarmingos žemapelkės ne mažesniame kaip 9,17 ha plote; atkurti palankią apsaugos būklę dvilapio purvuolio buveinei ne mažesniame kaip 3,31 ha plote, kuriame reguliariai aptinkami dvilapo purvuolio individai; pasiekti pelkinės uolaskėlės buveinės susiformavimą ne mažesniame kaip 1, 81 ha plote, kuriame reguliariai aptinkami pelkinės uolaskėlės individai; išsaugoti palankią apsaugos būklę auksuotosios šaškytės buveinei ne mažesniame kaip 2, 68 ha plote, kuriame reguliariai aptinkami auksuotosios šaškytės individai.

2.1.2. Veiksmų plano uždaviniai:

2.1.2.1. Sumedėjusios augalijos atžalų ir nendrių šienavimas, biomasės pašalinimas buveinėse 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės, 7230 Šarmingos žemapelkės.

2.1.2.2. Atvirų buveinių 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės, 7230 šarmingos žemapelkės plotų palaikymas.

2.2. Priemonių įgyvendinimas tvarkymo plotuose, siekiami rezultatai ir rodikliai.

Siekiant atkurti ir palaikyti gerą pelkių buveinių 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės 7230 Šarmingos žemapelkės būklę tvarkymo darbai atliekami Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijos turima šlapynių savaeige mašina (SoftTrak 95).

Reguliariu Europos Bendrijos svarbos pelkių buveinių šienavimu siekiamas palankios apsaugos būklės atsikūrimas, atvirų plotų palaikymas ir užtikrinamas dvilapio purvuolio, žvilgančiosios riestūnės, pelkinės uolaskėlės ir auksuotosios šaškytės reguliarius individų aptikimas radimvietėse.

Priemonių įgyvendinimo trukmė 5 metai.

1. Gamtotvarkos darbų įgyvendinimo apimtys ir periodiškumas.

Gamtotvarkos darbu pavadinimas	Tvarkomas plotas, ha	Įgyvendinimo laikotarpis ir periodiškumas
Sumedėjusios augalijos atžalų, nendrių šienavimas ir išvežimas iš teritorijos	30 ha	2024 – 2029 m. (kiekvieni metai) Rugsėjo mėn.

2. Informacija apie tvarkymo plotus.

Tvarkymo ploto Nr.	Plotas, ha	Žemės nuosavybė	Žemės naudojimo paskirtis	Miško kvartalų ir sklypų Nr.	Tvarkymo plote esančios saugomos vertybės	Pastabos
1.	10	Valstybinė	Miškų ūkio paskirtis	Kv. Nr. 110, tvarkymo ploto Nr. 1, sklypo Nr. 10. Kv. 111,	7230 Šarmingos žemapelkės, dvilapis purvuolis (<i>Liparis loeselii</i>), pelkinė uolaskėlė (<i>Saxifraga</i>)	

				tvarkymo ploto Nr. 1, sklypų Nr. 2, 3.	<i>hirculus</i>), auksuotoji šaškytė (<i>Euphydryas aurinia</i>).	
2.	20	Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcijos suformuotas sklypas	Miškų ūkio paskirtis	Kv. Nr. 157, tvarkymo plotas Nr. 2, projektinis Nr. 902-1, Kv. Nr. 186, tvarkymo plotas Nr. 2, projektinis Nr. 902-2.	7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės, 7230 Šarmingos žemapelkės, dvilapis purvuolis (<i>Liparis loeselii</i>), pelkinė uolaskėlė (<i>Saxifraga hirculus</i>), žvilgančioji riestūnė (<i>Hamatocaulis vernicosus</i>).	

2.3. Finansavimo šaltiniai ir preliminarus lėšų poreikis priemonių įgyvendinimui.

Gamtotvarkiniams darbams atlikti bus teikiamos paraiškos Aplinkos apsaugos rėmimo programai lėšoms gauti. Veiksmų plano įgyvendinimo trukmė 5 metai.

3. Lėšų poreikis veiksmų plano įgyvendinimui.

Periodiškumas	Lėšų poreikis 1 ha, (l/Eur)	Bendras tvarkomos teritorijos plotas, ha	Suma bendriems tvarkomos teritorijos plotams, Eur
1 metai	*70 Eur	30	2 100
2 metai	*70 Eur	30	2 100
3 metai	** (30 l. kuras + 20 Eur amortizacija)	30	30 l. x X Eur + 20 Eur amortizacija
4 metai	** (30 l. kuras + 20 Eur amortizacija)	30	30 l. x X Eur + 20 Eur amortizacija
5 metai	** (30 l. kuras + 20 Eur amortizacija)	30	30 l. x X Eur + 20 Eur amortizacija

*Kaina nurodyta su amortizacija.

**Lėšų poreikis kylant degalų kainoms.

III. BAIGIAMOJI DALIS.

3. Už veiksmų plano priemonių įgyvendinimą, dokumento įgyvendinimo koordinavimą ir peržiūrą atsakingos institucijos ir jų funkcijos.

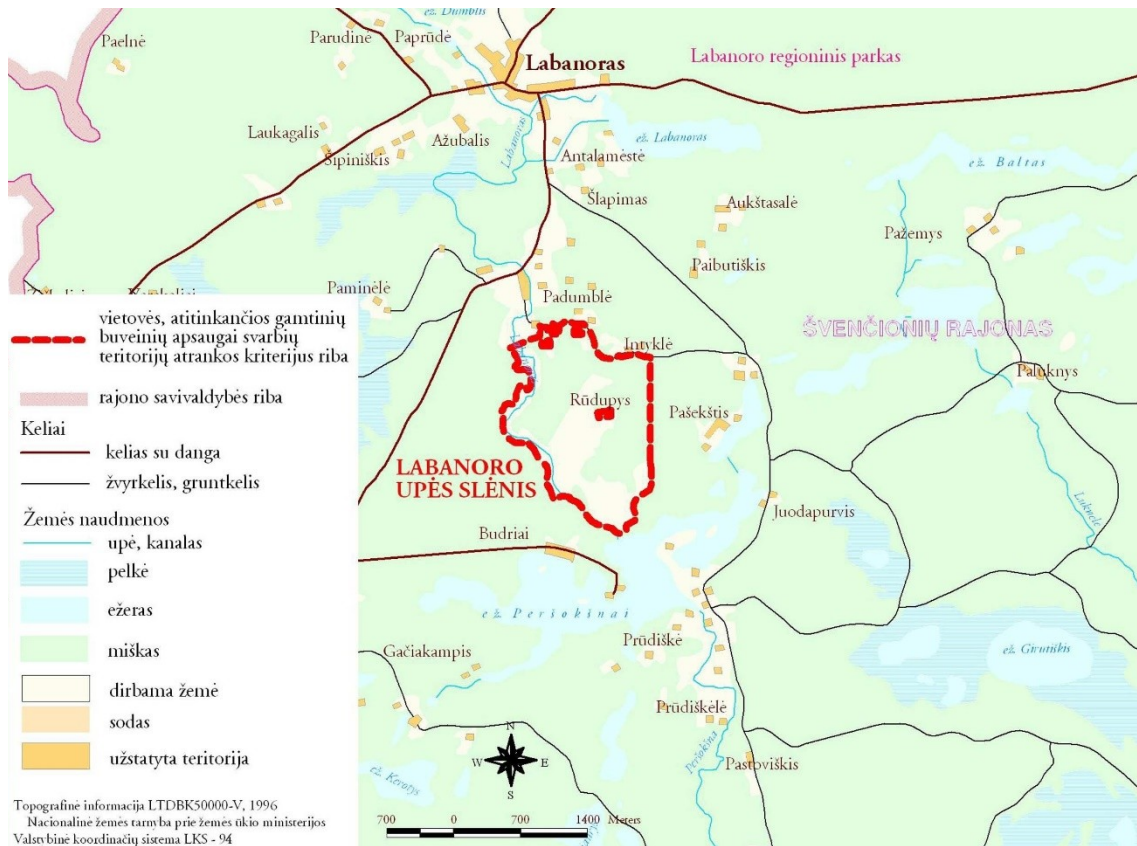
Šio veiksmų plano priemonių įgyvendinimą, dokumento įgyvendinimą ir peržiūrą koordinuoja Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija. Direkcija atsakinga už Europos Bendrijos svarbos gamtinių buveinių, rūšių Labanoro upės slėnyje ir Laukagalio pelkėje palankios apsaugos būklės užtikrinimą.

3.1. Veiksmų plano įgyvendinimo stebėsenos ir rezultatų vertinimo tvarka.

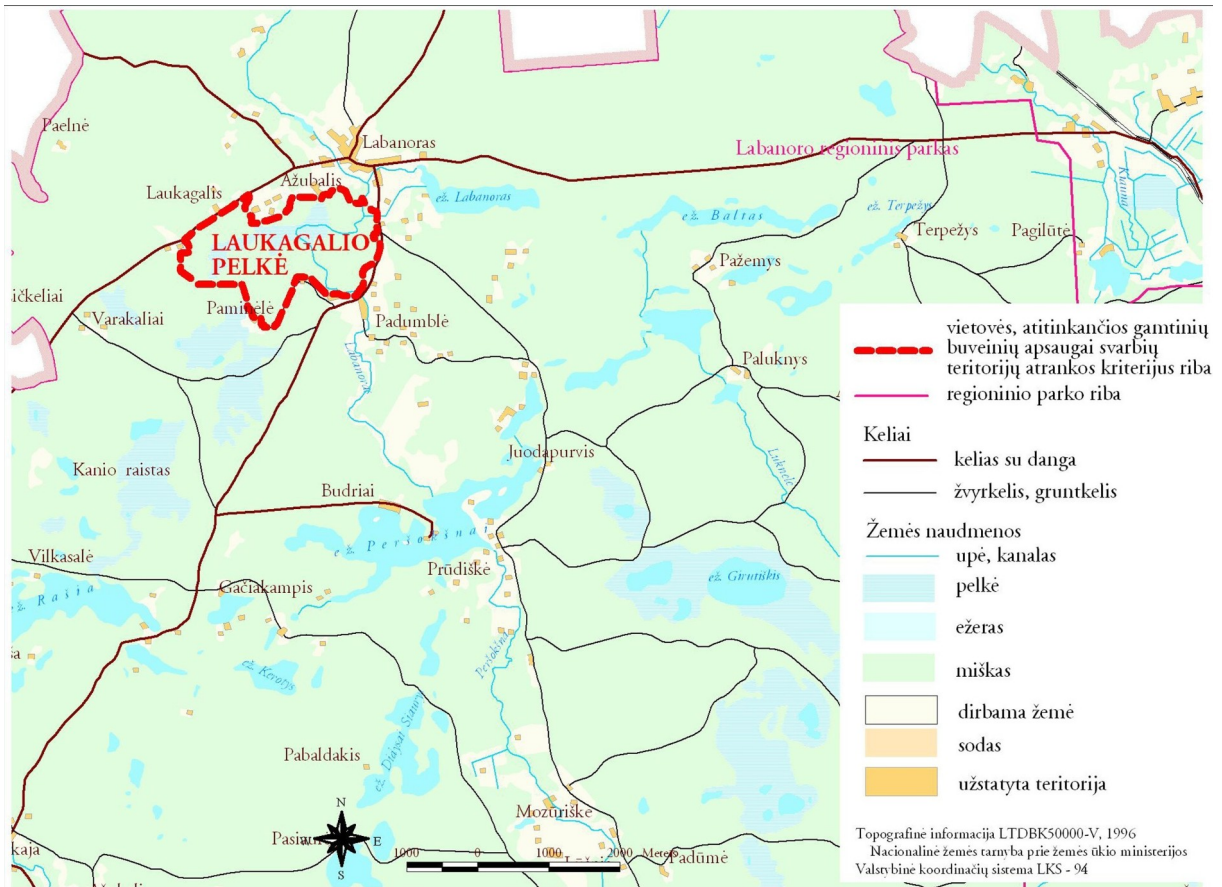
Įgyvendinus veiksmų plano numatytus darbus atsikurs geros būklės Buveinių apsaugai svarbios teritorijos dalis; atsikurs būdinga buveinių struktūra be nebūdingos sumedėjusios augalijos atžalų ir nendrių; išsaugomos Europos Bendrijos svarbos natūralios pelkių buveinės 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai, 7160 Nekalkingi šaltiniai ir šaltiniuotos pelkės, 7230 šarmingos žemapelkės ir Europos Bendrijos svarbos rūšys: auksuotosios šaškytės, dvilapiai purvuoliai, žvilgančiosios riestūnės, pelkinės uolaskėlės.

IV. DALIES BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIOS TERITORIJOS VEIKSMŲ PLANO PRIEDAI

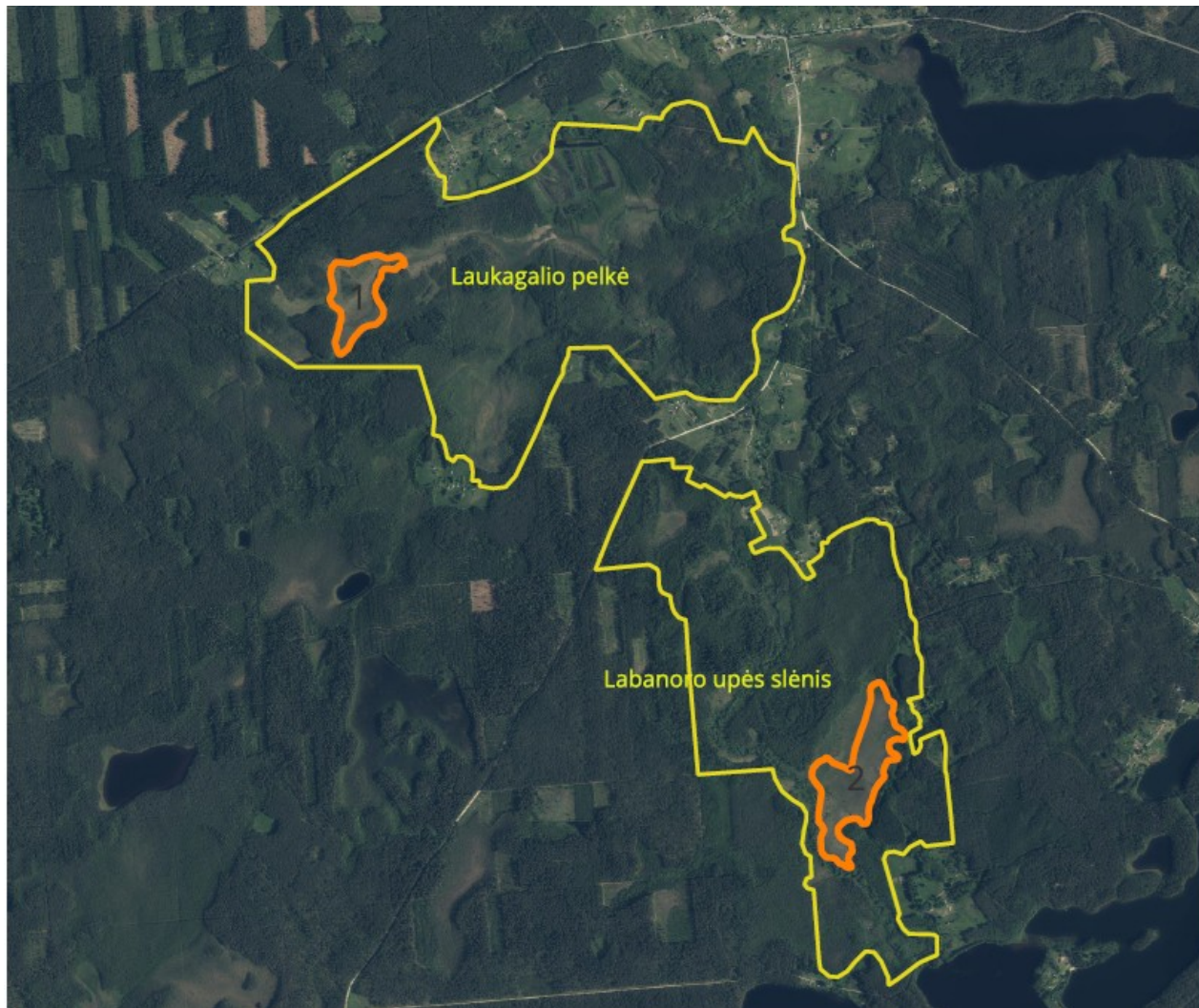
4.1. Labanoro upės slėnio geografinė padėtis Labanoro regioniniame parke.

4.2. Laukagalio pelkės geografinė padėtis Labanoro regioniniame parke

4.3. Tvarkymo plotų išsidėstymas Laukagalio pelkėje ir Labanoro upės slėnyje

Sutartiniai ženklai

□ Teritorijų ribos

□ Tvarkymo plotai

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija 188715560, Lūšių g. 16, Palūšės k., Ignalinos r
Dokumento pavadinimas (antraštė)	ĮSAKYMAS DĖL DALIES BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIOS TERITORIJOS LABANORO REGIONINIO PARKO VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-03-05 Nr. 1-11
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Gedas Kukanauskas, Direktorius
Sertifikatas išduotas	GEDAS KUKANAUSKAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-03-05 12:48:36 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-03-05 12:49:21 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2022-10-14 14:22:03 – 2027-10-13 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.75.8.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2024-03-06 10:25:59)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2024-03-06 10:26:00 DBSIS